

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Jókai.

Eltemettük, megsirattuk, igaz szívvel meggyászoltuk, de könnyeinken át is kisugárzik lelkünk büszkesége, hogy ő a miénk volt. Midőn az egész világ sajtója dicsérettel és bálulattal emlékezik meg nagy írói talentumáról, a magyar nemzetről is a legnagyobb tisztelettel szól. Petőfi után az ő dicsősége, hogy részesei lettünk a cultur nemzetei irodalmának.

Művei minden nép nyelvére le vannak fordítva s még a távol Amerikában is lelkesedést tudtak kelteni nemzeti sajtóságaink iránt; hisz soha sem tolmácsolta hűbben senki a nemzetnek örömét, baját, szenvedését, erényét, bűnét, vitézségét, nagylelkűségét mint Jókai.

Az ő varázs tolla alatt minden indulatunk, minden érzelmünk testet öltött.

Kitudott úgy busongani a nemzetet ért csapások alatt mint ő. Kitudott úgy reménykedni egy jobb kor hajnalában mint ő. Kitudott jobban lelkesedni a nagy eszmekért, örök ideálokért mint Jókai és kitudott úgy sujtani a gúny ostorával mint ő.

Biztató szava hitelt tudott kelteni a reménytelen szívben, bánata könyvet fakasztott a szemben és jó kedve aranyos humoru, szívből fakadó nevetésre indított.

Az ő könyveiben lánglelkének esodás varázsa nyilatkozik meg, gyönyörködtet és tanít, lelkesít és fedd. Tudás, tapasztalat, gondolat, költészet gazdag változatokban követik egy mást.

Jókai könyveiben benne van a magyar nem-

zet karaktere, társadalmunk hűképe, küzdelmeinknek élénk rajza, törekvéseinknek iránya. És ki szeretne jobban azt a földet, ezt a sok könnyel és vérrel áztatott ezeréves földet; ki irta úgy meg a délibábos puszták képét? Ki rajzolta szebben vadregényes havasaink sötét komorságát? A magyar föld erdője, mezője, kanyargó folyója, a keleti regék színpompájában elevenedik meg mindig az ő tolla alatt.

Ez a ragyogó bubajos toll hatvan évig szerzett dicsőséget a magyar nemzetnek. Hatvan év egy életnek is szinte elég idő, de nála ez a munka korszakát jelentette. És ez idő alatt gazdag munkásságával olyan szobrot emelt magának, a melyre az egész művelt világ tisztelettel tekint. Az a dicsőség, a melynek fénye 60 év munkásságából sugárzik ki, dicsősége az egész magyar nemzetnek.

Jókai munkássága egy fényes korszak a nemzet irodalmi életében. És ennek a korszaknak fénye, messze fog ragyogni.

Könyveiben a magyar költészet akkora kincshalmaz van lerakva, a melyből még sokáig merít igaz gyönyörűséggel a nemzet.

Jókai művei a gyermekeknek mesés tündérvilág; az ifjaknak mámoros szerelem; a felnőtteknek lángoló hazaszeretet; az öregeknek ragyogó őszi napsugár; édes mindnyájunknak nemzeti büszkeségünk.

A magyar nyelvnek olyan pazar bősége van lerakva az ő műveiben, a milyenre csak akkora zsenik voltak képesek mint a németeknél Göthe, vagy az angoloknál Shakspere.

Ez a műveiben lerakott kincs szerezte meg ezt a dicsőséget a nemzetnek, melyet most az egész világ sajtója méltánylólag emleget.

Most, hogy ott nyugszik a Kerepesi temető hantjai alatt, ébredünk megmérhetetlen veszteségünk tudatára. Nem tudtuk elképzelni, hogy itt hagyjon bennünket; azt hittük, hogy mindig fog mesélni nekünk, gyönyörű tündéri meséket, melyeknek álmunkban is volt folytatása. Ő, ki abban a korban, midőn más a sirba hajtja fejét, a szerelem karjaiba dől, hogy újra kezdje ifjúságát. A nyolczvan éves ifju férj, ki a tenger partjáról, szerelemtől áradó leveleket ír, azzal lepi meg nemzetét, hogy a zefir szárnyain elrebben egy más hazába, hogy tovább szöje életemesét, mely valóság. Sirját a virágok illata lengi körül, s a galyakon a madarak andalító dalt zengenek álmai felett.

S mi dicsősége palástjába burkoltan, élvezük nagy szellemének megnyilatkozásait. Szeretünk és hálánk veszi körül emlékezetét, melyet nemzedékről-nemzedékre adunk át örök megőrzésül.

Mert ő tovább fog élni köztünk írásában s meséket fog mondani nekünk a hazaszeretetről holta után is, századokon át, örökön örökké. Mert a költő lelke életében száll a mennyekbe, holta után itt marad a földön a népek lelkében.

Az ő lelke bejárja a világot, időtlen időkig, megjelenvén mindenütt a hol emberi jogok emberi szabadságok lesznek veszélyben, hogy hazaszeretetre lelkesítsen s a hol az ő lelke megjelenik, rózsaszínű lesz az ég és felhőtlen, termő lesz a föld és harmatos . . .

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Dr. Jókai Mór.

Sohasem felesleges Jókai zsenijével foglalkozni, de most midőn az egész nemzet a nagy halott szellemétől ihletett, kötelességünknek ismerjük e legnagyobb írónk munkásságára egy futó pillantást vetni s a legnagyobb általánosságban vázolni írói tevékenységét.

Jókai irodalmi működését nem a 14 éves korában, nyomtatásban megjelent négy soros versikéjétől számíthatjuk, hanem 1843 év márczius 8 tól, mely napon az Akadémia titkára átvette pályaművét a „Zsidó fiút”.

Egy 17 éves fiu 5 felvonásos drámát ír az akadémiai pályázatra s az Akadémia dicsérettel tünteti ki. Már e művén látszik a komoly törekvés valami becses alkotni, érzik rajta a Shaksper-rel való behatott foglalkozás, s a nyelvezet költőisége is megragad, p. o. IV. f. IV. II. jel.

Bucsuzni jöttem hozzád kedvesem,
Utolszor látni bájos arcodat
És szólni hozzád s hangod hallani.
Hová megyek? azt kérded . . . hah! . . . ott
A hold felett ismét találkozunk.
Hiszen tudod, hogy téged birni s élni
Egy gondolat, öröklő, végtelen
Vesztettelek s nem élhetek tovább,
Kiáltam a keserv végeseppjeit.
Szívem tépett s a végdöfés elé
A sirhónák megpihenni vonz —
Isten hozzátok boldog álmaim!

Álmodtam és most meghalok bele.

Bajza és Vörösmarty tanácsára egyes részeket át-dolgozva a Nemzeti színházban előakarták adni, de az akkori cenzura azt meg nem engedte, s így a dráma feledésbe ment, de Jókai a tárgyat nem akarta eldobni s megírta belőle a Fortunatus Imre című novelláját.

Ez első kísérlete után még igen sok drámát, vígjátékot és tragédiát írt Jókai; ezek közül a legnépszerűbbé vált a „Szigetvári vértanúk” melynek tárgya inkább eposznak való, de Jókai igazi drámai elemeket tudott e művébe vegyíteni, úgy hogy még ma is repertoiron van.

Jókai ritkábban hódol a vig muzsának mi annál feltünőbb, mert éppen a humor és komikum egyik leg-erősebb oldala. 1851-ben tett kísérletet a „Lunaticus”-sal; 60-ban jelent meg a „Murányi hölgy” később a „Jószívű ember”.

A hazai talajt ritkán hagyja el Jókai drámaiban, de a szabadság szomjas Milton sorsa még is kiválóan érdekelte s megírta a „Milton” című drámáját. Csak pár sort idézek belőle, saját neje lép föl ellene mondván:

„Vádolom Sir John Miltont és leányát,
Hogy köztük büvös-bájos lánczolat van,
Ember fölötti összeköttetés.”

Milton erre fájdalommal fakad ki:

„Oh! irgalom! Hadd menjek innen el,
Hisz kínzó gondolat megtudni azt
Egy férjnek, hogy hitvese megesalá,
Hogy esküdt ellensége s gyilkosa,
De százszor kíno's még, megtudni azt,
Hogy a nő, kit imádunk o'stoba!
De nem érnék végére ha mindenik zsanerből

csak a legkitünőbbeket akarnók is jellemezni. Műveinek nagy tömege egész könyvtár — csaknem 400 kötet s hozzá még olyan változatos, hogy ez a könyvtár az irodalom majdnem minden ágát képviseli. Apró adomák, szikrázó élecek, élet eleven zsáner képek, lírai vers, szatirikus költemény, ballada, politikai és irodalmi szónoklatok, vezérezikkek és elme futások, visszaemlékezések, rajzok és történelmi munkák, hát Kakas Márton és Tallérosi Zebulon? Egymást váltják meg-nem szünő örökös kifogyhatatlanságban.

De ezek csak apróságok, forgácsok az ő elbeszélői talentumával megalkotott beszélei és nagyszabásu régényei mellett.

Első regényét a „Hétköznapi”-at 1846-ban írta meg. Már e művében is mily erős, mily lendületes a stýlj, milyen pazar a színezésben, mennyi magyaros nemzeti vonást alkalmaz e teletüdővel elmondott naiv történetben.

Az ezután következő idők nem voltak alkalmasak a nagyobb költői alkotásokra. Mindenkit megragadott a szabadságért való rajongás lelkesültsége, hogyan halgathattak volna Jókai, Petőfi.

Az 1848 és 49-ben írt műveit egy külön kötetben adta ki. E művekben látom írói kedélye ifjúságát, átmelegítve a legmerészebb reményektől; a követelő fantáziát, mely a sorsból ábrándjai megvalósulását várja, mely kéjeleg a esodálatos napok sugár özönében s dühöng a rémejszakák vérvilágításában s tulzó esapengásaival egy nemzet hangulatát követi.

Maga Jókai mondja, hogy soha többé úgy írni nem tudna mint akkor. Soha úgy érezni a leirattal, úgy visszaadni a szív igaz keservét és örömét és soha oly bátran kimondani azt a mit gondol.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Aldozócüörtők** az Istenember mennybe me-
telének napja. Felmegy a mennybe, hogy ott helyet
készítsen az őt keresztre feszítő embernek. De előbb
szeretetének legnagyobb csodáját műveli, midőn ön-
magat hagyja ételül és italul a bűnbánó léleknek. —
Száz gyermeklélek várta epedve e napot, hogy először
egyesüljön Urával és Istenével. Száz gyermeki lélek
fogadta meg e napon a róm. kath. templomban, hogy
krisztusért éljen s ha kell, halni fog. A templomnak
legutolsó szögeletét is betöltő szülők örömkönnel
széles fehérruhás leányaikra vagy ünneplőbe öltözött
szent lelkesedéssel fogadtak hűséget
s járultak angyalisztia lélekkel az Ur
Megelevenedeti bizonyára mindnyájuk szí-
vén annak a napnak emléke, melyet elhalványít-
tak ugyan az élet küzdelmei, ezer bajai, de amit
e napon nem tud semmi, az első szent áldozás napja.
A újra áradt szívükben annak mennyi békéje és
boldogsága.

— **Templomszentelés.** Paroseny, Hunyadvármegye
deli határszélén egy alig számbavehető kis község. Lakó-
i oslások, valamennyien régi nemesek; csendes,
bekés honpolgárok. Derék esperesük és papjaik a meg-
elhetes nagy munkájában is a vallásosságot a hitet,
az egyedülit a mely boldogít időről-időre kitörölhetet-
lenül csepegtették szívbe a népek. Ez segítette őket
arra, hogy Isten dicsőítésére anyagi körülményekhez
mértén oly szép templomot építettek, melynek május
hó 30-án tartandó felszentelésére püspökjük Dr. Hosszu
Vazul is eljön, kinek méltó fogadására már is minden
irányban nagyban folynak az előkészületek. A foga-
dásról és az ünnepség sorrendjéről jövő számunkban.

— **Új üzemvezető főmérnök.** A szilvölgyében szá-
mottevő emberek valamennyie tudja már, hogy Vulkán
községe, — az által, hogy a Salgótarjáni kőszénbánya
társulat megkezdte a poroszszénmel vetekedő Farkas-
völgyi és Árszuri szöntelegek kiaknázását, üzembevitelét,
— mily rohamosan fog rövid idő alatt, kiszámíthatat-
lan arányban, a többi ösközségek között kimagaslani.
Ehez az üzemhez nevezte ki a bányatársulat közpon-
ti igazgatósága Blásek Aladár petrozsényi bányamér-
nököt, kit petrozsényben mindenki egy minden szép
és jóert lelkesülő közisztelenek örvendő és a köz-
ügyekért is melegen érdeklődő embernek ismert. Van

Csak néhány sort kívánok e művekből idézni:

„Ne ijedjete meg e szótól:

Forradalom.

Nem villám ez, csak napsugár, mely szemetekbe
süt. — Minden mi szép, minden mi főséges e szóban
benne van.

Isten-irgalom, emberszeretet, férfi-erény, nő sze-
relem, nép hatalom és világ szabadság, minden-minden
e szóban: forradalom.

Éj után hajnal jön. Az álmok elfutnak. A sötét-
ség visszatér kriptáiba, a hegyek arannyal festik az
ormokat, a nap sugarait szétlőve. Minden mi sötét és
sötétség visszafut odvába, de fölébred minden mi szép
és az Istené.

Millió csillag, az ég millió gyémántos királya tű-
nik el sugarától a napnak. Nem látja senki hová lettek,
nem tudja senki, hogy vannak-e? Életük csak a ra-
gyogásban látszik s a ragyogás elmúlik mihelyt az ég
megszűnik sötét lenni. Helyettük ott fenn, a pacsirta
zengi énekét. Lássátok, ez a forradalom.“

A Bach-korszakban az író nem sok biztatást ta-
lált a jelenben, de megírta a »Forradalmi csataképek« et,
»A bujdosó naplóját« s »Hangok a vihar után«. Mind
e rajzok, novellák, emlékek, a közvetlen tapasztalás
után támadt ihlet alkotásai. Saját neve alatt nem írha-
tott, hisz azt a cenzúra meg sem engedte volna, azért
szerzőnek Sajó van megnevezve a címlapon.

Hogy nemzetét csüggedni ne engedje az elnyo-
matás napjaiban, visszanyúlt a tündöklő múltba, föl-
tárta »Erdély aranykorát«, mintha a múlt idők meséi-
vel lecsúszdésitni akarta volna az elkeseredett nem-
zetet, elbeszélte milyen volt a »Törökvilág Magyaror-
szágon«, majd a »Janicsárok végnapjai«-t írta meg.

Mindenikben a ragyogó előadás, a lelemény sok-
féleségeivel s a mellékalkatok rendkívüli élenkrajzaival
párosult.

(Folyt. köv.)

tehát Vulkánban is, a ki a társadalom terén és annak
érdekében a Mrász János által megkezdett nemes
munkát folytassa.

— **A kiállítás érmek folyó hó 23-án, Pünkösöd**
másod napján fognak kiosztatni. Ebből az alkalomból
a petrozsényi és járási ipartestület alkalmi ünnepélyt
rendez, melynek programját jövő számunkban fogjuk
ismertetni.

— **„Petrozsény és Vidéke“ t. szerkesztőségének**
Petrozsény. Batorkodom ezennel megkérni, miszerint
szíveskednek b. lapjukban az e hó 8-án közzétett
cikkiket: „Halálos verekedés Lupényben a Dima-féle
koresma előtt“ megczáfolni, mivel az nem történt
az én vendégglóm előtt, hanem a Marek Mór-féle
koresma előtt; ugylátszik a czíró csak is rozsz in-
dulatból használta fel a nevemet. Teljes tisztelettel
ifj. Dima János.

— **A főlovászmester** urtól, Marossy Vinczétől, czá-
folatot kaptunk egy multheti hírlökre, melynek czíme
„A lövak alá került.“ A czáfolat lényege az, hogy a
lövakat mindig Marossy Vincze ur szokta betanítani és
nem Rác István kocsis, a kinek kutya baja sínes, csak
a bal alsó lábszára bokán felül törött el, s hogy nem
a koponyájával, hanem a lábszáraival fekszik a kór-
házban.

— **Hunyadvármegye** törvényhatósági bizottsága ta-
vaszi rendes kösgyűlését folyó hó 18-án 9-órától kezdve
tartja meg. A tárgysorozat 459 számból áll, köztük tör-
vényezkik és miniszteri rendeletek kihirdetése. A
kebli ügyek közt legfontosabb az alispáni szék s ezzel
kapcsolatban a netán megüresedő más állások betöl-
tése. A községi ügyek közt van Petrozsény 1899. 1901.
és 1902 évi zárszámadása. Végül több vármegye át-
íratának tárgyalása.

— **Vadászerencse.** A Kendeffy uradalom főer-
dése Szmelich Emil a Szlivei havason a mult esütör-
töken egy hatalmas medvét terített le. Nemesak rend-
kívüli nagyságánál fogva, hanem azért is a ritkaságok
közé tartozik a zsákmányul esett medve, mert a nyak-
kát egy tenyérnyi vastag fehér öv veszi gyűrű alakban
körül. Ugyancsak az említett havason még három ha-
talmos maczkó tartozkodási helyét fedezték fel s re-
mélhetőleg azok is a legközelebbi napokban hasonló
sorsra jutnak.

— **Községi kövvágóhid.** Hosszas vajudas után
végre megkezdtek a petrozsényi vágóhid építését, melyet
Sternberg Bertalan vállalkozó oly munkaerővel
folytat, hogy dacára az időközi módosításoknak, az
építésre kitűzött határidő alatt be is fog fejezni. —
Sokaig és többször bírálgatták a vágóhid tervezetét a
községnél, a vármegyén és most tűnt ki, hogy a mar-
havágásra szánt helyiség a mai viszonyoknak sem felel
meg s néhány év múlva pedig még kevésbé, miért is
a legutóbb tartott községi közgyűlés a vágásra hasz-
nálandó helyiségeket hetvenkét négyszög öllel meg-
nagyobbíttatni elhatározta és ekként fog a vágóhid
felépíttetni.

— **Korlátot a személypénztár elé.** Május hó 1-én
gyönyörű szép tavasz napra ébredtünk. Már a kora
reggeli órákban sietett mindenki a szabadba. A petro-
zsényi személypénztár előtt jegyváltáskor valóságos to-
longás volt. Mert korlát nincs, ide-oda lötkék egymást.
Egy nő és egy gyermek súlyosan megsérült. Helyén
való volna, ha a vasut az előjáróság által kirendelt
rendőr munkáját legalább annyival könnyítené meg, hogy
a személypénztár elé egy rendes korlátot állíttatna fel.

— **Titokzatos eset.** Nagy feltűnést keltett egyik
elsőrangú budapesti szállodában két idegen megérke-
zése, akik az esti órákban minden csomag nélkül,
szerény, szegényes öltözékben szobát rendeltek. A portás
nem is akart rendelkezésükre bocsájtani lakást, de
ezek annyira kérlelték, hogy végre két szobát nyitta-
tott nekik. Közben egy nagy, lepecsételt levelet he-
lyeztek el a szálloda páncélos vaspénztárába és vissza-
vonultak lakosztályukba. A lelkiismeret nagyon furdalta
a portás oldalát és azért óvatosságra intette a szem-
élyzetet a két utassal szemben, sőt annyira gyanúsá-
tette az idegenek elzárkózása, szerény öltözéke és a
lepecsételt boríték, hogy a rendőrségre telefonált de-
tektívért, aki kora reggeltől fogva megfigyelés alá
vette az idegeneket. Reggelre kelve, lépésről lépésre
követte őket és mennyire meg volt lepve a rend őre,
mikor látta, hogy a portás által gyanúsítottak Török
A. és Társa bankháza, Budapest, Teréz-körút 46.
sz. alá mentek, ahol a borítékból kivett nyerő sorsjegy
alapján felvették a nagy főnyereményt. A titokzatosság
igya vált érdekes esetté, mely a szegényeket egy csa-
pásra gazdag emberekké változtatta Török bankház
rendkívüli szerencséje folytán.

Hasznos tudnivalók.

Az alkohol hatása a testi és szellemi életre.

Írta és április hó 12-én Vulkánban tartott járásköri tanítói gyűlésen fel-
olvasta: Bakó Lajos.

Nekem tulajdonképen az „Értesítőben“ közzétett
tételek valamelyikéről kellett volna ma értekezni, de
tekintettel arra, hogy eme tételek már ugy is rég meg-
vannak vitatva s az én véleményem azoknak sorsa fő-
lött ugy sem döntött volna sem jobbra, sem balra;
helyesebbnek véltem egy mindnyájunkat közelről ér-
deklő, életbevágó fontosságu — és sajátságos — senki
által nem bolygatott, de nálunk különösen elharapod-
zott dologra felhívni kártársaim figyelmét.

Nem tűnik fel önöknek kérem, különösen kik első
osztályt vezetnek, hogy az iskolába kerülő nyers anyag
évről-évre satnyább, eseneveszebb? Szédületesen gyors
a visszaesés ugy testi fejlettség, mint szellemi képesség
tekintetében, annyira, hogy egy némely gyermekkel
szemben az összes paedagogiai és módszertani ismer-
eteink alkalmazása mellett is csaknem tehetetlenül ál-
lunk, sokszor azon gondolkozva, hogy ebből az össze-
tört, agyonesigazott, alig emberi formával bíró testből,
melyet még az életgondok nem sorvasztanak, a létért
való küzdelem ömsulya nem nyom, — mondom, —
hogy ebből a testből talán még az isteni szikra is
hiányzik.

Ennek oka kérem az izgató italok és agymérgek
mértéktelen élvezete, melynek a nálunk különösen divó
fekete kávé és alkohol, melyeknek széleskörű hasz-
nálat, sajnos, napirenden van, — iskolás gyermeke-
inknél is.

Fáj az ember lelke látni, hogy a szesz mint teszi
rabjává a munkás osztályt, mely megméltatja a nőt,
kiterjeszti mérgező hatását a kis gyermekekre, sőt mi
több még az ártatlan csecsemőkre is.

Mily megdöbbentő, mily undorkeltő látni vagy hal-
lani, hogy szeszről az állatiasság posványába süllyedt
anya, pálinkával altatja el csecsemőjét, lerészegíti, hogy
ne sirjon.

A teremtés koronája, a nő, az ulca sarát uszszá,
eszt elvesztve a tulságos szeszélvezettől, szederjes, al-
koholtól foszladozó ajakán, trágár dalok, triviális ki-
fejezések, hihetetlen bőségben ömlenek ki, megmér-
gezve a levegőt s szerencsétlen halgatóinak lelkét. —
Ez honi példa, sajnos közvetlen tapasztalatból adom.

Menjünk a külföldre! Ismeretes, hogy az angol
nők többet isznak, mint bármely más országbeliek. Hi-
szen a szabónőknek pl. igen gyakran van szeszmérési
engedélyük s a proba alkalmával megivott ital „disztis“
címén kerül a toilette számlába.

Az angol nők másik speciálitása, hogy Londonban
pl. évenként 2000 csecsemőt nyomnak agyon alvás köz-
ben s ezen esetek legnagyobb része a szombat és va-
sárnap közötti éjjelen történik, mikor tudvalevőleg a
munkásosztály legtöbbet iszik.

Szó sincs róla, hogy a férfiak hátrább állanak
az alkohol fogyasztás terén, mint a nők, sőt előbb ál-
lanak, — de nincs valami rettenetesebb, undorkeltőbb,
mint egy fetregő, részeg nő látása.

Hogy az alkohol mértékelen élvezetének milyen
hatása van a testi és szellemi életre azt a következők-
ben fogom megváználni:

Az összes szeszesitalok között legveszedetesebb
a pálinka. Ölesőségánál fogva a szegényebb munkás
osztály is könnyen hozzájut.

Sok ember magát mértékletes szeszfogyasztónak
valja s undorral fordul el az u. n. alkoholistáktól, pedig,
ha lelkiismeretes megfigyeli a látné magát csak
akkor látna, hogy milyen rohamlépekkel halad ama
diszes gárda felé, melynek hamarosan ő is egyik ne-
vezetes tagjává válik.

Az ilyen ember első nap munkája befejezte után
családijához siet, hogy annak szeretetében találjon kár-
pollást arczának verejtékeért, melylyel nekik a min-
dennapi kenyeret megkeresni igyekezett. De a jó ba-
rátok rábeszélésére — és unszolására betér az utszeli
csárdába egy porcióra, hiszen mindig azt hallotta,
hogy egy kevés még a méregből sem árt, — sőt gyógyít.

Első nap egy pohár után talán haza is megy. De
mindenki egy pohárnál kezdte az ivást és nem igen
soká maradt meg e mértéknél, legalább a tapasztalat
azt bizonyítja. Érti, hogy az ital felvidítja, jókedvűvé
teszi, megszabadítja gondjaitól s ezentul nem kell többé
hívni a koresmába, meg ő magától is.

Csakhamar rájön, hogy könnyebben tudna dol-

gozni, ha innék és munkaközben is hozat magának egy pohárka szeszt, nem mintha az tényleg erőt adna a munkához, hanem, mert az elbodontja, minélfogva kevésbé érzi a fáradságot, és így munkáját megkönnyíti. Hanem egy hét múlva már nem elég egy pohárka, az már nem hozza meg a kívánt hatást, ehhez most már két pohárka kell, néhány nap múlva három, négy stb. és nem sokára literszámba fogyasztja a szeszt és ezzel elért arra a pontra, honnét többé menekvést nem talál.

Hozzászokott a kocsmához, csak ott érzi jól magát. Nem tér többé haza este családjához és hasztalan jön utána rimánkodó neje a kenyérért síró gyermekek rongyos csapatával, durva szavakkal elutasítja őket. Mámoros fővel, az utca sarától piszkosan, szitkozódva tér haza késő éjjel. Az éhező gyermekek sírása, az elkeseredett asszony szemrehányásai, még jobban felingerlik, elveszti minden jobb belátását s mert a szesztől eltompult elme felizgatva csak butaságokat művelhet, tör, zuz, nekimegy asszonynak, gyermeknek és nem egy nyomorék ilyen órára vezetheti vissza szenvedéseinek kezdetét. És a másnapi ebredés? Már maga a nyomoruságos lakás, az összetört butorok, a kékre vért családtagok, mindannyi szemrehányásai, mely elől ismét csak a kipróbált bufelejtőhöz — a szeszhez — menekül. Csakhamar leveszi lábáról a szesz, megbetegszik, kórházba, elmeorvosintézetbe kerül, ha ugyan már előbb ittas állapotában elkövetett büntett miatt, börtönben nem sinlődik. (Folyt. köv.)

Pillanatnyi felvételek.

Oly rég nem írtam, hogy a tollamat megfogta a rozsdás és elszoktam a hírlapírói stílustól is. Megpróbálom, hátha tudnék még referálni. Mert van ám miről. Petrozsény bányagot szolgáltat a hírlapírói megfigyelésre. Ehhez pedig pár év előtt még érttem valamit, amidőn az „Aróniádak” állandó rovatát érdeklődéssel olvasta a n. é. közönség.

A változó idők folyása sok változást teremtett, de nem ölte ki belőlem azt a hajlamot, mely a tudósítói feladat teljesítését természetem tette.

Ez a kis bevezetés előző mostani és jövődű tudósításaimhoz, melyeknek kezdete im itt következik:

Folyó hó 3-án közgyűlést tartott a községi képviselőtestület. Ebben ugyan pincsen semmi különös, de meglepő volt az, hogy az elnöki megnyitó után Dom-bora László községi képviselő ur kifogásolta, hogy miért nem „rendes” ez a közgyűlés és mért nem volt ebben az évben „rendes” közgyűlés.

Engedelmet kérek, már annál rendesebb közgyűlést képzelni sem lehet. Olyan szép rendben folyt a tárgyalás, hogy az obstruáló honatyaik idejöhethének tanulni. Itt még elnöki csemettyű sínes. Arra sínesen szükség. Nyugodtan ül a bíró az elnöki székben.

Egyik városlatyja azt a malicziózus megjegyzést tette, hogy ugy néz ki mint a nagyönteki feszület.

— Hogy, hogy? kérdő egy másik képviselő kíváncsian.

— Hát, nem látod két oldalt kik vannak mellette.

Az ötvenes évek elején, a Bach-korszakban történt az Alföldön, hogy a falusi bíró korholt egy megrogzított gonosztévőt. A tanácssteremben függött a feszület s kétfelül mellette Albrecht főherceg és a mindenható Bach arcképe lógott.

— Te, gőzengúz, mondá a bíró, te még Istent se ismeresz.

— Dehogy nem, felelé a delikvens töredelmes hangon.

— Hát kit ábrázol ez a feszület?

— A mi urunk Jézus-Krisztust.

— De azt már nem tudod, hogy két oldalt mellette kik vannak.

— Hát a: két lator, mondá a tolvaj egész alázatossággal.

A kőbor ebekkel is foglalkozott a közgyűlés.

Nagyon is ideje már, hogy a kutyák garázdálkodásának vége legyen. De attól tartok, hogy ez az intézkedés is csak papirosan marad. Egyik képviselő ur fel is szólalt erőlyesen s kifogásolta, hogy csak az urak ebeit fogdosta össze eddig a sintér. Persze csak azért, mert azokat kiváltották. Kötelességvé tétetett az új peczérnek, hogy személyválogatás nélkül tegye kötelességét.

Igazán tühetetlen az a kiváltság, melyben a petrozsényi ebek részesülnek. A vendéglőkben csapatostól ólálkodnak s kiveszik a vendégek tányérjából a legjobb

falatokat. És nem használ a rendentasítás, mert ott ők élvezik a legmesszebb menő szabadalmakat. Az ebtulajdonosok nem látják be, hogy kutyáik alkalmatlanok másoknak, sőt egy tányérből esznek a kutyákkal s nem törődnek azzal, hogy másokat diszgyasztál az a gondolat, hogy azután meg ők egyenek ugyanabból az edényből.

A vendéglős se botolhatja ki az ebeket az étteremből, mert megsértené a tulajdonosaikat.

Legjobb lesz hát, ha a sintér a közgyűlés utasítása szerint összefogdossa a kutyákat s még annak a hatalmas fekete kuvasznak sem irgalmaz, amelyik a főutczán, a Szűszer Mihály kereskedése előtt czégereskedett éjjel-nappal.

Tartsa meg az is a regulát.

Egy koporsóraktárt árvereztek a héten Petrozsényben. Ugyan kinek volna kedve koporsóra licitálni? És mégis akadtak versenyzők.

Egy ur kismelt egy öblös érczkoporsót, melyre a végrehajtató erősen ráigért, de midőn megtudta, hogy az illető ur az anyósa számára akarja megvenni a koporsót, ez a gyengéd figyelem annyira meghatotta, hogy elállt az árveréstől.

Egy másik aranyozott érczkoporsóra pedig két temetkezési vállalkozó licitált. Egyik sem akart tágitani. Közbe szólott azonban egy harmadik dilettáns árverező:

— Ugyan ki vesz most érczkoporsót, mikor be van bizonyítva, hogy az érczkoporsó ártalmas az egészségre.

A két versenyző azonnal kapitulált s a harmadik vette meg az érczkoporsót szintén az anyósa számára.

Még több pillanatnyi felvételem is volna, de a szedőgyerek azt mondja, hogy többet a lapba már nem tudnak beszorítani semmi

Aron.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Főmunkatárs: Fekete József.

VASUTI MENETREND.

1904. május 1-től.

Petrozsényből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 6¹⁹, d. e. 10³⁶, d. u. 5¹⁰, s Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 10³⁰, d. u. 3⁰⁰, este 8³⁵.

Piskiről indul Arad Budapest felé:

d. u. 4¹², este 10³⁵, (Dévág) reg. 5³⁸ * 6⁰⁵, d. u. 1⁰⁰ * s Budapestre érkezik: reggel 6¹⁰, este 7²⁰, este 9³⁵.

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 6¹⁵, d. e. 11³⁵, d. u. 4²⁵, este 10²⁸

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁰⁸, d. e. 9³⁸, d. u. 2¹⁰, este 7³⁶.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹⁴ *. (Brassóig) este 9¹⁶, 10²² reggel 5⁴⁶ d. e. 10⁵⁷.

Tövisről indul Kolozsvár felé:

d. u. 1⁵⁷, este 8¹² *, éjjel 11⁵³ reggel 3³⁸, reggel 9

Petrozsényből indul Lupény felé:

reggel 5¹⁴ d. e. 10²⁶, d. u. 4¹².

Lupényből indul Petrozsény felé:

este 7¹⁵, reggel 7⁵⁰, d. u. 3²¹ s Petrozsénybe érkezik este 8⁴⁰, d. e. 9¹⁵, d. u. 4⁵¹

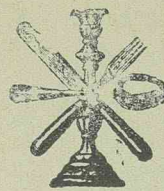
Piskiről indul Petrozsény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 4⁰⁷, éjjel 11⁰⁰ Petrozsénybe érkezik d. e. 10⁰⁰, d. u. 3⁵⁸, este 9⁰⁵, reggel 4⁴⁰.

A *gal jelöltek gyorsvonatok.

Egy amerikai gyorsfőző és egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmazott raktárból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt mexikói ezüst-áruimat és pedig:

6 drb. mexikói ezüst asztali kés,
6 „ „ „ evővillát,
6 „ „ „ evőkanalat,
12 „ „ „ kávéskanalat
6 „ „ „ kiváló desszertkést,
6 „ „ „ desszertvillát,
1 „ mexikói ezüst levesmerítő kanalat,
1 „ „ „ tejmerítőt,
2 „ „ „ eleg. szalon asztali gyertyatartót.

46 drb. összesen 6 frt. 50 krajczár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképen egy amerikai gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12¹/₂ kiló hordképességi háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartóságát és kiváló minőségét 25 évi jótállást vállalalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárából:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3. sz.

9—12

Szám 81—1904.

Felvétel Tanítónőképzőbe.

A nagyszabeni tanítónőképzőintézet I-só osztályába a következő 1904/905. tanévre felvételért folyamodhatnak 14 életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leánynevelőiskolát, a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy leánygimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték.

Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel.

A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók.

1. Keresztlevél.

2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévről s az idei első félévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június hó 30-án feltétlenül beküldendő.

3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályáról alkalmas voltáról.

A kérvényben kiteendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Bennlakási havidíj 36 korona (18 forint). A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz június hó 15-éig kell benyújtani. A felvétel július hó első napjaiban lesz elintéztve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek.

A II. III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik.

A III. osztályba felvehetők olyanok is, akik kisdövényőni oklevelet szereztek vagy a felsőbb leányiskola, esetleg a leánygimnázium hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam bülönözeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek.

A bennlakásról prospektust szívesen küld az igazgatóság.

Nagyszabeni, 1904. április 23-án.

Dr. Bilinszky Lajos

képzőintézeti igazgató.

Legjobb és mégis a legolcsóbb húsl

Megbotránkozva azon a lelketlenségen, melyet az utóbbi időben a petrozsényi mészárosok és hentesek a husfogyasztó t. közönséggel szemben gyakorolnak, — hogy a különféle husnemek árának indokolatlan felemelését némileg a t. nagyközönség javára ellensúlyozzam, — létesítettem az alsó-telepen, a társulati Hercz-féle vendéglő szomszédságában, nagy anyagi áldozatok árán egy új mészárszéket, melyben minden nap, kora reggeltől késő estig, a nap minden órájában a legjobb minőségű friss marha-, disznó-, borjú- és bárányhús áll a venni szándékozó t. közönség rendelkezésére.

Míg 1 kiló marhahús ára másnál 52 krajczár, nálam 44 kr.

Míg egy kiló disznóhús ára másnál 60 kr. nálam 56 krajczár.

Egy kiló bárányhús 40 krajczár.

Egy kiló borjúhús 60 krajczár.

Hogy e nemes versenyt állandóan fentart-hassam, kérem a nagyrődemű közönség becses pártfogását

Tisztelettel:

Junger Manó.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felvehető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja. Cím:

Érmeleki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, 14-20 u. p. Székelyhid.

Értesítés. Mint képesített ácsmester a legjutányosabb árak mellett elfogadok helyben és vidéken e szakmába vágó mindennemű munkát a legkisebb háztól a legmagasabb épületig. Minden munkámért a legszigorúbb felelősséget válllok. A becses megkereséseket várom Petrozsényben a Hurdu Áron őrmester ur lakásán.

Tisztelettel:
K. Balogh István
képesített ácsmester.

Kiadó lakás.

2 szoba, konyha és éleškamrából álló lakás e hó 15-től kiadó.

Gross Hermann.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdít jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzugás, nehéz hallás, epilepsia (eskor), idegesség, étvágytalanság, sápkor, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmisenem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni; megvagyok győződve, készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére.

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3 sz.

9-12

Értesítés.

A Szüszér-féle csödtömég elárusítása még csak június hó 1-ig tart, akkor az összes álványok olesó áron eladatnak — s így a raktáron még meglevő árukat sokkal olesobb áron árusítjuk el.

Butorraktárunkat áthelyeztük főüzlethelyiségünkbe s ott olesó árak mellett elárusítjuk.

A volt butorraktári üzlethelyiség azonnal kiadó.

A saját házukban lévő két szoba, konyha és kamarából álló lakás június hó 15-től kiadó.

Ugyanott most ujonnan épített 2 szoba, előszoba, konyha, kamara és pincze augusztus 1-től kiadó.

Weisz Testvérek.

Kiadó üzlethelyiség.

Közvetlen a zárda szomszédságában lévő, Főutczára nyíló két nagy teremből álló **üzlethelyiség** azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet:

Figuli Antal

nyomdatulajdonossal.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült finom enyhe

pipere-szappant

rózsa, lilimtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése, vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII. ker., Bezerédy-utca 3 szám.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánk a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrebecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. számú sorsjegyre,	a 80.000 koronás főnyereményt a 83061 sz. sors-re
a 100.000 koronás főnyereményt a 74366 sz. sors-re	a 70.000 " " a 81161 " "
a 100.000 " " az 52528 " "	a 70.000 " " az 5498 " "
a 100.000 " " a 94780 " "	a 60.000 " " az 51613 " "
a 90.000 " " a 109780 " "	a 60.000 " " a 76347 " "
a 90.000 " " a 83610 " "	a 50.000 " " a 4036 " "
a 90.000 " " a 92787 " "	

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő nagy, kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55,000 pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 v. kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 v. kor. 3.—
1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó évi május hó 17-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a huzás már május 17. és 18-án lesz.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút II/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. és T^{SA} bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem }
 } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törölendő
 } mellékelem bankjegyekben (bélyegeken.) }

Pontos cím:

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.